

PROSPECT

2019-1-FR01-KA201-063174

IO3 – RAPORT MIĘDZYNARODOWY Z PILOTAŻU

O3: MODEL EDUKACYJNY

AUTOR: TUCEP

Informacje o projekcie

Tytuł projektu:	PROSPECT: Link learning and social commitment for future citizens growth
Numer umowy:	2019-1-FR01-KA201-063174
Partnerzy projektu:	AFORMAC (Aplikant, Francja); Institut za Podgotovka na Slujiteliv Mejdunarodni Organizacii Zdruzhenie (Bułgaria); Regionalny Wydział Edukacji – Pernik (Bułgaria); Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu (Polska); Asociacion Cultural Euroaccion Murcia (Hiszpania); AEVA - Associação para a Educação e Valorização da Região de Aveiro (Portugalia); Direzione Didattica Secondo Circolo Pg (Włochy); Tiber Umbria Comett Education Programme (Włochy); Direzione Didattica III Circolo Perugia (Włochy).

Przy wsparciu programu Erasmus+ Unii Europejskiej.

Zastrzeżenie:

Wsparcie Komisji Europejskiej przy tworzeniu niniejszej publikacji nie oznacza poparcia dla jej treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych..

Spis treści

1. WPROWADZENIE	4
2. PILOTAŻ PROSPECT	4
3. PILOTAŻ PRZEGLĄD	5
4. GŁÓWNE WNIOSKI.....	8
5. SUGESTIE I REKOMENDACJE.....	16
6. WNIOSKI	18

1. Wprowadzenie

Celem niniejszego dokumentu jest podsumowanie jednostek edukacyjnych Modelu Edukacyjnego PROSPECT testowanych w krajach partnerskich. Niniejszy raport zawiera główne dane ilościowe i jakościowe oraz wyniki działań pilotażowych wraz z głównymi sugestiami dotyczącymi wdrażania modeli edukacji globalnej uwzględniających metodologię Service-Learning w szkolnych programach nauczania.

Zgodnie z harmonogramem projektu, partnerstwo zostało poproszone o wdrożenie jednostek edukacyjnych zawartych w Modelu Perspektywicznym poprzez zaangażowanie co najmniej 100 uczniów i 20 nauczycieli/instruktorów szkolnych na wszystkich poziomach edukacyjnych (przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum i liceum) w każdym kraju uczestniczącym w projekcie (przewidywana łączna liczba 600 uczniów i 120 nauczycieli). Pilotaż pozwolił uczniom odgrywać rolę protagonistów w rozpoznawaniu potrzeb lub problemów społeczności, w której znajduje się ich szkoła, a przede wszystkim w realizacji działań służących rozwiązaniu zaobserwowanego problemu, zachęcając do rozwoju krytycznych obywateli aktywnie zaangażowanych w przyszłość społeczeństwa.

Metodologia i zawartość Modelu Edukacyjnego PROSPECT zostaną zrewidowane w oparciu o informacje zwrotne zebrane przez Krajowy Komitet Interesariuszy, w skład którego wchodzi nauczyciele/instruktorzy szkolni oraz eksperci zaangażowani w pilotaż jednostek edukacyjnych, którzy przeanalizują jego uzasadnienie, cel, kompetencje i otwarte zasoby edukacyjne (Handbook Wersja 02).

2. Pilotaż PROSPECT

Wytyczne zawierające metodologię działań pilotażowych zostały opracowane w celu zagwarantowania wspólnej pracy i spójnej analizy wśród partnerów. Zawierały one zarys, metodologię, procedury i wzory raportów, co pozwoliło na zebranie danych i informacji w jednorodny sposób.

Działanie pilotażowe stanowiło istotną część modelu edukacyjnego IO3 PROSPECT (program kursu pilotażowego), który pierwotnie miał być realizowany od grudnia 2020 do marca 2021 roku. Ze względu na pandemię, która znacznie opóźniła realizację działań w ramach projektu, a w szczególności realizację działań w szkole, pilotaż został przeprowadzony głównie w okresie od września 2021 do grudnia 2021.

Działania pilotażowe opierały się na jednostkach lekcyjnych zawartych w Modelu Edukacyjnym PROSPECT, takich jak: warsztaty, wykłady, ćwiczenia, wyjścia edukacyjne, praca nad projektem, sesje networkingowe. Każdy z partnerów wybrał liczbę i tematykę jednostek edukacyjnych do przetestowania, kierując się potrzebami społeczności, w której znajduje się szkoła. Podczas pilotażu nauczyciele i uczniowie korzystali z Otwartych Zasobów Edukacyjnych zawartych na

platformie internetowej (wdrożonej w ramach IO4), przyczyniając się do jej dalszego rozwoju poprzez zamieszczanie materiałów dydaktycznych oraz produktów końcowych opracowanych przez uczniów zarówno w języku angielskim, jak i w językach narodowych.

Dokumenty opracowane przez każdy zespół narodowy na zakończenie działań pilotażowych to

- **Lista uczestników** (zawierająca imiona i nazwiska uczniów, jeśli zezwala na to wewnętrzna polityka prywatności szkoły) lub dokument określający liczbę uczniów w klasie podpisany przez dyrektora/koordynatora każdego działania (Załącznik 1).
- **Szablon sprawozdania** (załącznik 2) dla każdej testowanej jednostki edukacyjnej, w którym nauczyciele/szkoleniowcy opisują przeprowadzone działania, a także ogólną ocenę i informacje zwrotne.
- **Raport z pilotażu krajowego** (Załącznik 3), w którym najważniejsze wnioski z pilotażu krajowego zostały podsumowane przez kierownika projektu partnerskiego.

Każdy z partnerów zadbał o odpowiednie rozpowszechnienie działań pilotażowych prowadzonych na poziomie krajowym poprzez swoje kanały i sieci rozpowszechniania, zgodnie z krajową polityką prywatności związaną z publikacją zdjęć uczniów.

3. Pilotaż przegląd

Poniżej przedstawiono ogólny zarys pilotażu jednostek edukacyjnych w sześciu krajach partnerskich, w tym tytuły testowanych jednostek, łączną liczbę uczniów i nauczycieli biorących udział w projekcie oraz okres realizacji projektu:

Kraj	Jednostka edukacyjna	Obszar	Okres realizacji	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów
BG	03 – Co jesz?	Zrównoważone środowisko	15.10.21 03.12.21	5	40
	02 – Zielony ogród dla zdrowego życia	Zrównoważone środowisko	01.10.21 20.12.21	4	19
	18 – Ty i ja... Dzieci o tych samych prawach!	Globalne obywatelstwo	01.10.21 20.12.21	4	16
	21 – Prawa człowieka	Globalne obywatelstwo	01.10.21 20.12.21	3	26
	22 – My jako obywatele świata	Globalne obywatelstwo	15.10.21 26.11.21	5	21
FR	05 – Chaos klimatyczny	Zrównoważone środowisko	20.04.21 30.07.21	2	6
	05 – Chaos klimatyczny	Zrównoważone środowisko	10.2021 02.2022	2	6

	Globalne obywatelstwo	Globalne obywatelstwo	11.2021 02.2022	1	5
FR	Immigration	Immigration	16.03.21 15.06.21	2	8
	Globalne obywatelstwo	Globalne obywatelstwo	02.11.20 02.03.21	2	6
	Zrównoważone środowisko	Zrównoważone środowisko	09.2021 01.2022	2	8
IT	06 – Trzymajmy się wszyscy za ręce!	Imigracja	20.07.21 03.11.21	3	14
	06 - Trzymajmy się wszyscy za ręce!	Imigracja	20.07.21 03.11.21	3	13
	03 – Co jesz?	Zrównoważone środowisko	20.09.21 15.12.21	3	21
	04 – Woda: ważny zasób!	Zrównoważone środowisko	20.09.21 15.12.21	3	21
	05 – Chaos klimatyczny	Zrównoważone środowisko	05.11.21 20.12.21	2	17
	04 – Woda: ważny zasób!	Zrównoważone środowisko	10.09.21 30.11.21	5	16
	06 – Trzymajmy się wszyscy za ręce	Imigracja	20.07.21 03.11.21	2	14
	02 – Zielony ogród dla zdrowego życia	Zrównoważone środowisko	03.11.21 31.01.22	4	25
	02 - Zielony ogród dla zdrowego życia	Zrównoważone środowisko	03.11.21 31.01.22	4	25
02 - Zielony ogród dla zdrowego życia	Zrównoważone środowisko	01.12.21 05.02.22	7	14	
PL	22 – My jako obywatele świata	Globalne obywatelstwo	01.10.21 20.12.21	20	286
PT	01 – Nie wycinajcie tego drzewa!	Zrównoważone środowisko	10/2021 01/2022	2	21
	01 – Nie wycinajcie tego drzewa!	Zrównoważone środowisko	12/2021 01/2022	2	28
	03 – Co jesz? 04 – Woda: ważny zasób!	Zrównoważone środowisko	11/2021 01/2022	2	36
	02 – Zielony ogród dla zdrowego życia	Zrównoważone środowisko	10/2021 01/2022	1	21
	05 – Chaos klimatyczny	Zrównoważone środowisko	10/2021 01/2022	2	19

ES	05 – Chaos klimatyczny	Zrównoważone środowisko	15.09.21 31.01.22	9	42
	02 – Zielony ogród dla zdrowego życia	Zrównoważone środowisko	09/2021 01/2022	1	10
	04 – Woda: ważny zasób!	Zrównoważone środowisko	09/2021 01/2022	3	37
W SUMIE				110	841

W pilotażowych doświadczeniach edukacyjnych przeprowadzonych w krajach partnerskich uczestniczyli głównie uczniowie szkół podstawowych (764) w wieku od 6 do 11 lat, ale także 28 uczniów uczęszczających do przedszkola i 10 uczniów szkół średnich. Ze względu na brak dostępności szkół, partner francuski zdecydował się na realizację jednostek edukacyjnych z udziałem osób bezrobotnych i uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, co zapewniło nową perspektywę zastosowania Service learning.

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych dla każdego kraju:

Kraj	Poziom edukacji	Liczba uczniów	Wiek
BUŁGARIA	Szkoła podstawowa	122	7-8 lat
FRANCE	Osoby uczestniczące w kształceniu i szkoleniu zawodowym/osoby bezrobotne	39	Nie dotyczy
ITALY	Szkoła podstawowa	180	6-9 lat
POLAND	Szkoła podstawowa	286	6-13 lat
PORTUGAL	Przedszkole	28	4-5 lat
	Szkoła podstawowa	97	6-11 lat
SPAIN	Szkoła podstawowa	79	6-11 lat
	Szkoła drugiego stopnia	10	11-12 lat

W odniesieniu do metodologii stosowanej przez partnerów w celu zastosowania podejścia Service Learning, wdrożono aktywną metodologię mającą na celu zapewnienie osiągnięcia następujących celów:

- ✓ stać się odpowiedzialnym za własną naukę
- ✓ umiejętność wymiany doświadczeń i opinii z rówieśnikami,
- ✓ przeprowadzanie refleksji,
- ✓ uświadomienie sobie swojego otoczenia poprzez aktywność,
- ✓ rozwijanie świadomości grupowej oraz indywidualnej i zbiorowej refleksji nad codzienną rzeczywistością
- ✓ rozwijanie umiejętności przekrojowych, takich jak autonomia, krytyczne myślenie, nastawienie na współpracę i zdolność do samooceny.

Zastosowano następujące główne metodologie:

- Burza mózgów;
- Wspólne uczenie się;
- Odgrywanie ról;
- Praca indywidualna/refleksja;
- Praca zespołowa.
- Debata na temat
- Rozmowa kliniczna
- Otwarta dyskusja

4. Główne wnioski

Na zakończenie pilotażowego doświadczenia edukacyjnego każdy zespół krajowy został poproszony o zebranie głównych wyników i wniosków w Krajowym Raporcie Pilotażowym. Najbardziej istotne wyniki zostały wybrane i podsumowane w niniejszym rozdziale, z korzyścią dla wszystkich nauczycieli, którzy chcą poznać zastosowanie metodologii Service Learning w celu wdrożenia jej w swoich programach nauczania.

4.1 Odchylenia od materiałów oryginalnych / Zastosowane zmiany

Zasadniczo większość nauczycieli realizujących jednostki lekcyjne nie musiała modyfikować ani zmieniać etapów ani działań, wykorzystując wszystkie dostępne zasoby zawarte w materiałach dydaktycznych.

Zauważono jednak pewne odstępstwa od oryginalnych materiałów, w związku z czym podczas pilotażu wprowadzono pewne zmiany.

Na przykład w niektórych szkołach nauczyciele zauważyli, że mimo iż projekt jest przeznaczony dla uczniów w różnym wieku, niektóre jego etapy nie zawsze są łatwe do przeprowadzenia z

młodszyimi uczniami. Dostosowywali jednak poszczególne etapy do realiów grupy i w końcu wszystko przebiegało zgodnie z ich życzeniem.

Czasami jedyna rzecz, która uległa zmianie to wybór tematu przez uczniów w ramach ogólnego projektu np. Plastisfera / Różnorodność biologiczna i zrównoważony rozwój Kantabрії / Zrównoważone rybołówstwo - połów duchów / Akwakultura oraz oczywiście ekologizacja programu nauczania, która stopniowo postępuje dzięki szkoleniom nauczycieli w ramach niektórych platform lub projektów: Naturaliza, Libera, Teachers For Future....

Ze względu na sytuację pandemiczną i restrykcje rządowe, w realizacji niektórych etapów jednostek lekcyjnych wystąpiły istotne odstępstwa, takie jak zajęcia, w których nie wpuszczono do szkoły rodziców, którzy mieli opowiedzieć historie o braterstwie z innymi krajami, lub wizyta w ogrodzie w trybie wirtualnym.

Ustrukturyzowana jednostka edukacyjna dla starszych uczniów została zaadaptowana na potrzeby uczniów szkoły podstawowej, co pozwoliło wyeliminować dogłębne zagadnienia chemiczne/fizyczne i usprawniło pracę poznawczą i manipulacyjną dzieci.

Materiały ikoniczne, teksty i wykresy wykorzystano w większości zgodnie z założeniami jednostki, w niektórych przypadkach tłumacząc zbyt skomplikowany język na zwroty językowe bardziej odpowiednie dla zdolności językowych uczniów w tym wieku.

Wreszcie, choć jednostki dydaktyczne zostały stworzone z myślą o odbiorcach szkolnych, pojawiła się potrzeba dostosowania ich do potrzeb starszej grupy wiekowej. Właściwe wydawało się stworzenie gotowych jednostek dydaktycznych dla publiczności szkolnej i swobodniejsze eksperymentowanie z dorosłymi. Partner francuski oparł się na doświadczeniach opracowanych w ramach Service Learning i zainspirowanych jednostkami opracowanymi przez partnerstwo. Wierzymy, że informacje zwrotne z eksperymentów z dorosłymi mogą być bardzo pozytywne dla projektu i stworzą inną perspektywę.

4.2 Przeszkody i trudności

Ogólnie rzecz biorąc, klasy z wielkim entuzjazmem przygotowywały i realizowały działania projektowe, a w trakcie ich realizacji nie pojawiły się żadne przeszkody ani trudności. Dobrze skonstruowana jednostka edukacyjna dostarczyła precyzyjnych i spójnych wskazówek. Użyte materiały były łatwe do znalezienia, a uczniowie są teraz w stanie realizować małe projekty w sposób odpowiednio samodzielny.

Niektóre szkoły napotkały jednak następujące trudności w realizacji jednostek lekcyjnych lub niektórych etapów przewidzianych w modelu edukacyjnym:

- Nauczyciele przygotowywali się do zajęć poza godzinami lekcyjnymi, ponieważ duże obciążenie pracą dydaktyczną nie pozwalało im na przygotowanie i zaplanowanie zajęć w godzinach pracy.

- W związku z nadejściem pandemii zajęcia szkolne zostały drastycznie przeniesione do trybu online, co spowodowało znaczne trudności w realizacji niektórych etapów wymagających fizycznej obecności uczniów, nauczycieli i ekspertów, a także doprowadziło do znacznych opóźnień w realizacji działań.
- Podczas tworzenia arkuszy technicznych i ulotki niektórzy uczestnicy grupy mieli trudności z obsługą komputera i programu Word, więc trener skorzystał z okazji, by przeprowadzić lekcję na temat obsługi programu.
- W okresie COVID pojawiły się trudności z fizycznymi spotkaniami z mieszkańcami, więc stażyści komunikowali się za pomocą wideokonferencji. Stworzone materiały były jednak przekazywane, a nawet wręczane przez trenera.
- Trudności z włączeniem kursu do szkolnego programu nauczania

4.3 Poziom satysfakcji uczestników

Z informacji zwrotnych zebranych przez koordynatorów projektu wynika, że poziom zadowolenia zarówno uczniów, jak i nauczycieli zaangażowanych w realizację jednostek edukacyjnych jest bardzo wysoki.

Poniżej przedstawiono najważniejsze informacje zwrotne uzyskane od poszczególnych zespołów krajowych:

BUŁGARIA:

Nauczyciele są zadowoleni z rezultatów. Uważają, że zajęcia są naprawdę interesujące i mają korzystny wpływ na dzieci.

Uczniowie są zainteresowani dużą różnorodnością zajęć związanych z projektem. Są zadowoleni z rezultatów i osiągnięć.

FRANCJA

Cele zostały osiągnięte, każda grupa była bardzo zmotywowana do udziału w projekcie.

Zachowanie uczestników uległo zmianie, podobnie jak dynamika grupy, która uległa pozytywnej ewolucji. Oczekiwania uczestników zostały spełnione, podobnie jak oczekiwania trenerów i osób odpowiedzialnych w placówce/stowarzyszeniu/samorządzie lokalnym.

WŁOCHY

Entuzjizm oraz aktywne i chętne do współpracy uczestnictwo były głównymi informacjami zwrotnymi odnotowanymi podczas zajęć. Na każdym etapie stwierdzono wysoki poziom zadowolenia z zajęć ze strony dzieci.

Kwestia pracy z małymi dziećmi, które nie były zaangażowane w swoje codzienne życie, mogła nie wzbudzić zainteresowania. W rzeczywistości stało się to dla nich odkryciem, nie tylko pod względem nauczania, ale także podejścia. Uczniowie klasy pierwszej przez dwa lata żyli w okresie nauki na odległość, który nie pozwalał im na porównanie i zarządzanie, więc od razu poczuli się zaangażowani, z silnym pragnieniem uczestnictwa, wykazując zainteresowanie i udział. Temat

imigracji, tak często poruszany w mediach, nie wydawał im się odległy i został uznany za temat nie tylko dla dorosłych, ale także dla nich, który mogą podjąć i przyczynić się do poprawy świata. Ścieżka była spójna z programem nauczania w klasie pierwszej i pozwoliła im zrozumieć, jak odmienne podejście ułatwia zainteresowanie i stwarza podatny grunt dla solidnej i transwersalnej nauki nawet w tak młodym wieku. Wreszcie propozycja stworzenia czegoś, co pozwoliłoby upowszechnić to, co odkryli, stworzyła klimat działania zdolny zaangażować wszystkich i ugruntować integrację i szacunek dla innych w sposób bardziej oczywisty niż w normalnej praktyce szkolnej.

POLSKA

Większość uczniów była zmotywowana do udziału w projekcie ze względu na interesujący temat i nową formę uczenia się.

Nieliczni uczniowie niechętnie podejmowali współpracę, ale w końcu wszyscy zaangażowali się w projekt.

PORTUGALIA

Dzieci były bardzo entuzjastycznie nastawione do wszystkich działań prowadzonych w ramach jednostki edukacyjnej: uczestniczyły w nich w sposób aktywny, rozumiały, jak ważna jest ochrona przyrody, i potrafiły postawić się na jej miejscu. Mogły nawiązać kontakt ze środowiskiem naturalnym i poczuć empatię wobec przyrody, a tym samym uświadomić sobie potrzebę jej ochrony. Z powodu braku czasu pozostało nam do wykonania tylko jedno ćwiczenie, które chcielibyśmy przeprowadzić w dalszej części roku szkolnego. Na prośbę dzieci, jednym ze sposobów pomocy naszym lasom mogłoby być posadzenie drzew. Nie zostało to jeszcze zrobione, ale nadal zamierzamy to zrobić.

Oburzenie i świadomość interwencyjna uczniów, na przykład podczas pracy nad raportem "Co by było, gdybyśmy rozmawiali" lub aktywny udział w ćwiczeniach doświadczalnych dotyczących właściwości wody, dowiodły skuteczności zastosowania tego modelu uczenia się.

Uczestnicy byli bardzo entuzjastycznie nastawieni do metodologii i celu projektu.

HISZPANIA

Poprzez realizację jednostek edukacyjnych staraliśmy się odkryć i promować talenty i zdolności uczniów, zwiększając w ten sposób ich motywację. Kładliśmy nacisk na koncepcję, że "z wysiłkiem wszystko jest możliwe" i że "małe gesty mogą zmienić społeczeństwo i świat". Dlatego wszystkie projekty opierały się na rozwijaniu talentów uczniów, aby wnieść wkład we wspólne dobro i nabyć postawę zaangażowania w życie społeczne.

Mimo że był to trudny rok dla wszystkich (rodzin, uczniów i nauczycieli), zarówno uczniowie, jak i instruktorzy zachowali entuzjazm do pracy i współpracy.

Uczniowie byli bardzo aktywni i zaangażowani, prowadzili rozmowy telefoniczne, wideorozmowy, robili zdjęcia, nagrywali filmy, nagrywali audio itp., aby włączyć do współpracy młodszych kolegów z klasy, ich rodziców, dziadków, sąsiadów i wiele innych szkół.

Z pedagogicznego punktu widzenia zaplanowane cele zostały osiągnięte. Od zdefiniowanego na początku planu oceniania opartego na kompetencjach przeszliśmy do wspólnego oceniania, kładąc nacisk na samoocenę uczniów.

4.4 Oczekiwania, postawy, zachowania uczestników

Nauczyciele aktywnie i odpowiedzialnie pracują nad projektem. Starają się być kreatywni i udaje im się przyciągnąć uwagę uczniów.

Uczniowie z dużym zainteresowaniem pracowali nad zaproponowanymi przez nauczycieli jednostkami lekcyjnymi i chętnie prezentowali w praktyce całą nową wiedzę o ochronie środowiska, równości, zdrowym trybie życia, korzyściach płynących ze sportu i aktywnego trybu życia. Uczniowie pracowali samodzielnie i wykazywali się kreatywnością, chęcią do nauki i uwagą. Rodzice wspierali uczniów i w miarę możliwości brali czynny udział w niektórych praktycznych działaniach w ramach projektu.

Oczekiwania uczestników zostały spełnione, podobnie jak oczekiwania nauczycieli, z których niektórzy wyrazili chęć kontynuowania projektu z uczniami, czyli testowania innych działań i tematów w ramach jednostek lekcyjnych zawartych w Modelu Edukacyjnym PROSPECT.

Nie zaobserwowano oporu wobec wdrażania propozycji metodycznych.

Zachowanie uczniów ewoluowało, podobnie jak dynamika grupy, która rozwijała się w pozytywnym kierunku.

Jeśli chodzi o zaproponowaną metodologię, uczestnicy byli bardzo entuzjastycznie nastawieni. Cieszyli się, że mogą zrobić coś, co zachęci społeczność lokalną do większej świadomości ekologicznej, a także równości, szacunku dla innych kultur i globalnego obywatelstwa.

Realizacja niektórych jednostek lekcyjnych stworzyła więzi międzypokoleniowe, dając uczniom bardzo dobre poczucie własnej wartości, a pozytywne opinie starszych osób miały pozytywny wpływ na grupę.

Pod koniec pracy uczniowie deklarowali, że czuli się wysłuchani, że podobał im się projekt, a w większości przypadków najbardziej podobało im się doświadczenie uczenia się przez służbę we wszystkich jego fazach. Nikt nie wskazał niczego, co by go nudziło.

Poruszane tematy wzbudzały zainteresowanie i zaangażowanie, prowadząc do aktywnego i konstruktywnego zachowania ze strony dzieci.

Wreszcie, podejście do tematu, który nie zawsze ściśle wiąże się z codziennym życiem uczniów, wzbudziło ciekawość i zmotywowało do oczekiwania na działania zaproponowane przez nauczycieli. Uczniowie dostrzegli, że temat, który zwykle dotyczy świata dorosłych, może ich pozytywnie zaangażować, poszerzając ich wiedzę i czyniąc ich bohaterami ważnych kwestii, w których mogą dokonywać wyborów o szerszym oddziaływaniu.

4.5 Jakie aspekty Modelu Edukacyjnego PROSPECT są Twoim zdaniem najlepsze??

Wszystkie proponowane jednostki są funkcjonalne z punktu widzenia rozwoju umiejętności obywatelskich w skali globalnej, w odniesieniu do dokumentów UNESCO i Agendy 2030. Zdecydowanie tematy związane ze środowiskiem, solidarnością, szacunkiem dla innych są bliższe doświadczeniom życiowym uczniów i dlatego lepiej je zorganizować jako jednostki pracy w szkole podstawowej. W rzeczywistości wspomniane zagadnienia są zauważalne i odczuwalne w odniesieniu do wiedzy i uczenia się, które mają miejsce w tym wieku.

Model edukacyjny PROSPECT umożliwił nauczycielom powiązanie programu nauczania z tematami globalnymi, pokazując, w jaki sposób szkoły mogą realizować działania przygotowujące młodych ludzi do sprostania wyzwaniom przyszłości, bez kursów pozaszkolnych, ale raczej poprzez wykorzystanie zdobytej wiedzy do obserwacji, analizy danych, poszukiwania odpowiedzi i proponowania rozwiązań.

Wszystkie zawarte w programie tematy mają istotne znaczenie i praktyczne zastosowanie w analizowaniu różnych sytuacji i określaniu podstawowych potrzeb dzieci. Pomagają uczniom zrozumieć ich prawo do informacji, a także stosować odpowiednie umiejętności, wartości, przekonania i opinie. Daje to uczniom szansę budowania osobistej i społecznej odpowiedzialności za pokojowy i stabilny świat, etyczne zachowanie, motywację, troskę o wspólne dobro itp.

Wreszcie, na podstawie doświadczeń nauczycieli zaangażowanych w projekt, aspekty metodologii Service Learning, które najlepiej sprawdziły się w proponowanym modelu edukacyjnym, to

- aktywne zaangażowanie uczniów w każdą fazę procesu oraz w rozwój ich uczenia się
- planowanie ścieżek, które mają być włączone do programu nauczania
- współpraca między nauczycielami, uczniami i społecznością lokalną
- wybrane tematy obejmujące wszystkie przedmioty szkolne
- praca zespołowa i wspólna
- wartości obywatelskie leżące u podstaw każdego działania
- praktyczna użyteczność tego, czego się uczymy
- tworzenie projektów opartych na rzeczywistych potrzebach uczniów, szkoły i społeczności lokalnej
- wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych podczas realizacji niektórych działań (technologie uczenia się i wiedzy), nadające znaczenie i stanowiące podstawę technologii informacyjno-komunikacyjnych w kontekście edukacyjnym.

4.6 Jakie aspekty Twoim zdaniem należałoby wzmocnić lub podejść do nich inaczej?

Jak można przypuszczać, szeroki zakres tematów utrudnia przełożenie ich na działania dydaktyczne, które można przeprowadzić w ramach zajęć szkolnych. Chodzi o zmianę metodologii i treści poprzez pracę nad modelem opracowanym w ramach projektu Prospect jako specyficzne

szkolenie oparte na idei Service Learning, uwzględniające kontekst kulturowy różnych krajów, które uczestniczyły w tworzeniu tego modelu.

Chodzi więc o to, by nie dać się zwieść trudnościom, ale stawić czoła tym, które wynikają z aspektów strategicznych/organizacyjnych, a nie poznawczych i relacyjnych.

Oczywiście, wśród głównych poruszanych kwestii - środowisko, płeć, prawa wszystkich i dla wszystkich, globalne obywatelstwo także dla osób z marginesu społecznego - nie brakowało wyzwań i trudności w realizacji.

Najbardziej złożone są kwestie związane z różnorodnością, nie dlatego, że uczniowie nie potrafią dostrzec trudności związanych z różnorodnością ludzi, ale z powodu ich doświadczenia życiowego, które często nie pozwala im skupić się na działaniach, które mogłyby je rozwiązać.

W tym przypadku proponuje się zróżnicowanie tego tematu w zależności od wieku uczniów, zaczynając od najmłodszych, by przyswoić im treści związane z ich sposobem życia z kolegami z klasy, z dziećmi niepełnosprawnymi lub dziećmi w trudnej sytuacji, poprzez ścieżki dydaktyczne zwracające uwagę na to, co mnie różni, aż do osiągnięcia świadomości różnorodności jako wartości dodanej. Z kolei w przypadku uczniów w wieku młodzieńczym temat ten można potraktować tak, by osiągnąć świadomość i potrzebę różnorodności płci jako szacunku dla innych w ogóle.

Temat zmian klimatycznych także oferuje interesujące spostrzeżenia, choć nie są one zbyt bliskie dzieciom, które otrzymują wiadomości z mediów, co sprawia, że są mniej świadome. Należy zapewnić dodatkowy czas, by analiza istniejących sytuacji, ich przyczyn i konsekwencji mogła być przyswojona i nauczona w sposób świadomy.

Ponadto innym aspektem, który należy wzmocnić w ramach projektu, jest powiązanie i integracja ścieżki zawodowej z codziennymi zajęciami programowymi w klasie z różnych przedmiotów.

Mając na uwadze wykorzystanie modelu edukacyjnego w programie nauczania danej klasy, należy zwiększyć umiejętności nauczycieli w zakresie planowania zajęć przedmiotowych w odniesieniu do tego nowego podejścia.

Wreszcie, w przypadku francuskiego partnera, jednostki pilotażowe zostały skonstruowane z myślą o wykorzystaniu w szkole z młodszymi uczniami, dlatego też musieli oni dostosować treść lub wykorzystać w pilotażu tylko część wewnętrznego przekazu i metodologii. Ogólnie rzecz biorąc, e-learning jest nadal trudnym tematem dla grup docelowych, a także ze względu na problemy z połączeniem i brak sprzętu komputerowego wśród uczestników szkolenia.

Byłoby wspaniale mieć więcej uczestników i trenerów w fazie pilotażowej i testowej, ale ponieważ pilotaż był przewidziany na terenach wiejskich i w różnych miejscach (małe miasteczka), Osengo musiało stworzyć małe grupy, w których często był tylko jeden trener i 5-10 uczestników.

4.7 Jakie aspekty są obecnie częścią praktyki zawodowej partnerów/szkół?

Zajmowanie się zagadnieniami o tak globalnym zasięgu doprowadziło do rewizji treści wybieranych do nauczania dyscyplinarnego oraz do refleksji nad stylami nauczania, które nie są już związane

wyłącznie z podstawowymi propozycjami programowymi. U osób, które były zaangażowane w szkolenie i testowanie jednostek dydaktycznych, można zaobserwować ponowną ocenę statycznych systemów i procedur nauczania. W ten sposób w grę wchodzi profesjonalizm nauczyciela, umiejętność przeprogramowania treści ogólnych w celu zintegrowania ich z działaniami proponowanymi przez jednostki dydaktyczne.

Aspekty tego procesu ustawicznego kształcenia osób już pracujących w szkole, które przyczyniły się do poprawy sytuacji, są następujące:

- Projektowanie szeroko zakrojonych zajęć dydaktycznych poprzez powiązanie ich z tematami uzupełniającymi wiedzę z zakresu danej dyscypliny, bez obawy o dodanie propozycji, która nie jest zgodna z programami tej dyscypliny.
- Przyjmowanie jako tematów głównych problemów współczesnego świata, które jako jedyne mogą budować aktywne i świadome postawy obywatelskie, jeśli są proponowane od najmłodszych lat.
- Zmodyfikowanie strategii metodycznych, wprowadzenie nowych narzędzi, takich jak rozmowa kliniczna, debata, praca w grupach, prośba o wykorzystanie własnej wiedzy do aktywizacji działań, które mogą być komunikatywne.
- Analizowanie i ocenianie uczenia się uczniów nie tylko jako rezultatu działania dydaktycznego, ale jako oczekiwanych celów uczenia się.

Ponadto projekt był dla nauczycieli bodźcem do stosowania strategii mających na celu bardziej aktywne zaangażowanie dzieci w procesy edukacyjne i uświadamianie im zachodzących w nich procesów metapoznawczych.

Innym aspektem, który staje się integralną częścią profesjonalizmu nauczycieli, jest umiejętność tworzenia ścieżek, których punktem wyjścia są rzeczywiste problemy bliskie uczniom, tak by miały one obiektywny wpływ na ich uczenie się i życie codzienne.

4.8 Jakie działania i metody nauczania najbardziej ułatwiły przyswajanie wiedzy?

Poniżej podsumowano działania i metodologie, które najbardziej ułatwiły zastosowanie metody Service Learning w praktyce nauczania nauczycieli biorących udział w pilotażu jednostek Prospect Learning:

- Aktywne metody, podejścia pedagogiczne i postawy społeczne wobec rówieśników, szkoły i społeczności lokalnej.
- Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności miękkich.
- Aktywne zaangażowanie w życie społeczności lokalnej
- Zaangażowanie we własny proces uczenia się
- Przydatność/praktyczność działań
- Umiejętności przedsiębiorcze mające na celu promowanie włączenia edukacyjnego i społecznego.
- Nauka pracy w sieci i w zespole

- Uczestnictwo obywatelskie i duch krytycyzmu
- Świadomość tego, czego się nauczyli i co jest niezbędne do realizacji zadania/projektu.

4.9 Jakie aspekty Twojej praktyki nadal wydają się odległe?

Ogólnie rzecz biorąc, zastosowanie metodologii Service Learning w szkolnych działaniach programowych wydawało się odpowiednie i wykonalne. Jednak nadal istnieją pewne aspekty, które nauczyciele uznali za trudne do zastosowania, takie jak:

- Rzeczywiste zaangażowanie rodzin w dynamikę formalnej edukacji ich dzieci. Trudno było im uczestniczyć w zajęciach szkolnych.
- Sposób, w jaki nauczyciele mogliby włączyć metodologię Service Learning do swoich dotychczasowych szkoleń zgodnie z programem nauczania ustalonym na szczeblu państwowym. Stworzyło to elementy obowiązkowe i nie dało zbyt wielu możliwości wyjścia poza zwykłą realizację. Jednak trenerzy są zainteresowani połączeniem tradycyjnego uczenia się ze społecznością lokalną, zwłaszcza na obszarach wiejskich.
- Określenie oceny procesów uczenia się, które są bardziej związane z interpretacją nauczyciela niż z jakimkolwiek oczywistym obiektywizmem.
- Uzyskanie różnych ocen w celu podsumowania wyników, roli uczestników, modyfikacji nawyków życiowych lub zmian w postawach wobec innych.
- Możliwość rozszerzenia projektu na szkoły średnie.

System projektu jest złożony, zarówno jeśli chodzi o określenie wszystkich aspektów, które go charakteryzują, jak i o wyodrębnienie poszczególnych kroków proceduralnych. Najtrudniejszy etap polega na ocenie formalnego uczenia się oraz nawyków i/lub postaw, które powstają w trakcie jego trwania i rozwijają wiedzę i postawy.

Dlatego w tym przypadku ewaluacja przybiera formę: oceny uczenia się przydatnego w rozwijaniu umiejętności obywatelskich; oceny świadomości makrotematów pod kątem zachowań proaktywnych; samooceny uczniów w procesie metarefleksji na temat jakości kursu oraz tego, w jakim stopniu przyjęli oni zachowania bardziej respektujące prawa wszystkich ludzi w różnych obszarach problemów globalnych.

Wreszcie, proponowane podejście edukacyjne, choć na niektórych etapach zbliżone do stylu nauczania zaangażowanych nauczycieli i trenerów, wymaga jeszcze czasu, aby nasze propozycje edukacyjne oraz wiedza i uczenie się zdobyte przez dzieci mogły być skutecznie wykorzystane w "służbie" społeczności. Aby to osiągnąć, konieczna jest zmiana paradygmatu związanego ze szkolnym programem nauczania, tak aby nastąpiła rzeczywista integracja modelu z programem nauczania.

5. Sugestie i rekomendacje

Po zakończeniu pilotażu jednostek edukacyjnych Modelu Edukacyjnego PROSPECT, nauczyciele zaangażowani w projekt zostali poproszeni o przedstawienie sugestii i pomysłów na ulepszenia w celu zrewidowania zastosowania Service Learning w działaniach programowych, co zapewni trwałość efektów edukacyjnych również po zakończeniu projektu.

Poniżej przedstawiamy główne zalecenia sformułowane przez zespoły krajowe:

FRANCJA:

Ponieważ nie wdrożyliśmy tego modelu do szkolnych programów nauczania, trudno jest nam przedstawić jakiegokolwiek sugestie na ten temat. Możemy zalecić wykorzystanie metodologii pochodzącej z poziomu szkoły lub uniwersytetu i dostosowanie jej do własnych potrzeb. W Service Learning chodzi bardziej o samą ideę, metodologię i wykorzystywane tematy, które precyzują działania programowe, które należy realizować krok po kroku.

Najlepszą sugestią jest więc stworzenie własnego sposobu wykorzystania Service Learning w działaniach i w pracy z grupą docelową: Service learning jest bardzo elastyczny.

WŁOCHY

- Zaangażowanie nauczycieli w szkolenie, które może uświadomić im, jak wykorzystać uczenie się przez usługi jako nowe podejście w praktyce dydaktycznej.
- W planowaniu rocznych działań nauczyciele powinni uwzględnić wykorzystanie tego modelu do rozwoju określonych obszarów tematycznych.
- Projektowanie jednostek dydaktycznych wykorzystujących podejście service learning w planowaniu kursów edukacji obywatelskiej.
- Stworzenie produktu końcowego - plakatu, filmu wideo, broszury, który zostanie rozpowszechniony w mediach lub w środowisku lokalnym - bardziej stymuluje i motywuje uczniów oraz sprawia, że czują się oni bardziej zaangażowani w konstruowanie wiedzy, umiejętności bycia i działania, które są podstawą koncepcji kompetencji.
- Projektowanie jednostek lekcyjnych, które zawsze obejmują fazę sprawozdania dla społeczności, rodziny i terytorium. Może to także sprzyjać większej motywacji i osobistemu zaangażowaniu zarówno nauczycieli, jak i uczniów. Osiągnięcie szkolnych i globalnych kompetencji obywatelskich, które są ze sobą silnie powiązane, powinno stać się stałym elementem.

POLSKA

Głównym zaleceniem jest wdrożenie modeli edukacji globalnej uwzględniających metodologię Service-Learning w ramach godzin edukacyjnych; rozwijanie klas i zajęć świetlicowych.

PORTUGALIA

Uczynienie Service Learning częścią szkolnych programów nauczania, uczynienie zajęć i przedmiotów bardziej praktycznymi, poprzez aktywne zaangażowanie uczniów w każdy etap ich własnej nauki i poczucie bycia użytecznym w społeczności.

HISZPANIA

- Dostosuj projekty do rzeczywistego kontekstu każdego ośrodka, nie próbuj wdrażać ich w takiej formie, w jakiej są.
- Należy szukać współpracy i rekomendacji ze strony ośrodka realizującego projekt.
- Zaczynaj od prostych projektów o bardzo konkretnym celu lub celach.
- Przy niewielkich środkach można realizować dobre projekty o optymalnych rezultatach. Zasoby nie powinny warunkować programowania.
- Lepiej jest dążyć do jakości niż do ilości.
- Musi to być decyzja popierana przez dyrekcję szkoły i grono pedagogiczne.
- Niezbędne jest tworzenie sieci kontaktów i praca w społeczności lokalnej.
- Zaangażowanie dużej liczby nauczycieli, którzy sumują swoje dodatkowe godziny dydaktyczne, aby zapewnić większy zasięg tego typu nauczania. Praca z uczniami tego typu.
- Ułatwienie elastycznego podziału na grupy w pracy z uczniami tego typu.
- Zapewnienie stabilnej przestrzeni fizycznej podczas realizacji działań i czynności w ramach projektu.

6. Wnioski

Model Edukacyjny PROSPECT skłania do refleksji nad znaczeniem, jakie należy nadać tradycyjnym przedmiotom szkolnym w nowoczesnym społeczeństwie opartym na wiedzy, w kontekście celu edukacyjnego, jakim jest rozwijanie w szkołach umiejętności globalnego obywatelstwa.

Wiedza jest jednym z elementów kompetencji, dlatego system edukacji ma zapewnić solidne przygotowanie dyscyplinarne, które umożliwi zdobycie umiejętności poznawczych, wiedzy przydatnej do dobrego przygotowania podstawowego ucznia wkraczającego w dorosłe życie.

Dlatego należy stosować metody badawcze i analizować rzeczywistość, starając się stworzyć młodemu człowiekowi warunki do rozumienia rzeczywistości, argumentowania własnych opinii i proponowania rozwiązań problemów, które dotyczą środowiska ludzkiego i fizycznego.

Wiedza o tym, jak być, to drugi element kompetencji. Konkretnym przełożeniem wiedzy o tym, jak być, jest realizacja szkolnych programów nauczania, które w sposób analityczny i proaktywny podchodzą do głównych problemów dotyczących świata. Kwestie ekologii, płci, praw i obywatelstwa dla wszystkich stają się zatem pojemnikami, w których można uwydatnić i zweryfikować kompetencje.

Oprócz kompetencji europejskich, przewidzianych już w Zaleceniach Rady Europy dotyczących kompetencji niezbędnych w nowoczesnym społeczeństwie opartym na wiedzy, dodaje się jeszcze jedną: kompetencję obywatelstwa globalnego, która obejmuje nie tylko aktywne uczestnictwo jednostek w życiu ich lokalnej społeczności, ale także skuteczny wkład w przejmowanie odpowiedzialności za problemy świata w celu znalezienia możliwych rozwiązań, począwszy od codziennych działań, które każda osoba może podjąć.

Service-learning to propozycja edukacyjna łącząca w jednym projekcie procesy uczenia się i pracy na rzecz społeczności lokalnej. Dzięki tej metodologii uczniowie są szkoleni poprzez angażowanie się w rzeczywiste potrzeby szkoły w celu jej ulepszenia. Uczenie się odbywa się poprzez praktyczne doświadczenie w ramach różnych działań i czynności. Chodzi o to, by uczniowie uczyli się, wykonując jednocześnie pracę na rzecz społeczności lokalnej.

Wdrożenie jednostek edukacyjnych opartych na Service Learning wskazało na dodatkową motywację uczniów, ponieważ wiedzą oni, że to, czego się uczą, będzie miało praktyczne zastosowanie w prawdziwym życiu, a także dlatego, że czują się ważni, mogą podzielić się swoją wiedzą z rodziną, przyjaciółmi, społecznością lokalną. Co więcej, uczniowie byli głównymi uczestnikami procesu uczenia się, wykorzystującymi teorię w praktyce (to, czego uczę się w klasie, przydaje się na zewnątrz).

W tradycji szkolnej projekty były częścią programu nauczania w formie projektów pozalekcyjnych, realizowanych po godzinach lekcyjnych i wymagających dodatkowego wysiłku ze strony rodzin. Często w takich projektach uczestniczyły tylko uprzywilejowane grupy uczniów, którzy z różnych powodów byli gotowi zaangażować się w dodatkową ścieżkę wykraczającą poza tradycyjny model szkoły.

Testowanie metodologii service learning w ramach programu i godzin lekcyjnych sprawia, że propozycja nauczania ewoluuje, łączy się z wiedzą programową, stanowi inną wizję procesu nauczania/uczenia się, która prowadzi do uświadomienia sobie, co każdy człowiek może zrobić, by poprawić model życia, wizję bardziej zrównoważonego i sprawiedliwego świata.

Proces ten generuje kompetencje, a jeśli jest realizowany w środowisku edukacyjnym, czyli w szkole, staje się wspólnym dziedzictwem wszystkich oraz okazją do refleksji i zmiany stylu życia.

W ten sposób połączenie "wiedzy" z "wiedzą, jak to zrobić" w naturalny sposób sprzyja umiejętnościom uczenia się przez usługi, a tym samym ich odtwarzaniu w codziennych działaniach związanych z nauką, pracą i czasem wolnym.

Metodologia Service Learning umożliwia to przejście dzięki roli "decydenta", do której uczniowie są zapraszani, ich aktywnemu zaangażowaniu w życie, a w konsekwencji w społeczność, do której należą.

Wykorzystanie ich wiedzy i umiejętności pomaga im rozwinąć umiejętność obserwacji, zadawania pytań, znajdowania alternatywnych i kreatywnych rozwiązań bliskich, autentycznych i konkretnych sytuacji problemowych.

Ta ścieżka doprowadzi ich do rozwinięcia poczucia przynależności i tożsamości związanej z własną społecznością oraz do nabycia kluczowych kompetencji, które mogą wykorzystać zarówno w życiu społecznym, jak i zawodowym, stając się aktywnymi i świadomymi budowniczymi własnej przyszłości obywatelami.

Podsumowując, model edukacyjny PROSPECT okazał się bardzo interesującą metodologią, zawierającą angażujące materiały i strategie, które mogą zwiększyć motywację uczniów i nauczycieli oraz poprawić przyswajanie wiedzy i wartości życiowych.